

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 28/2016

Μεταξύ:

L. LAMBROU AGRO LTD

Αιτητών

v.

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Βασίλης Πάλμας, Μέλος

Αιτητές:

L. LAMBROU AGRO LTD

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Ανδρέα Χάσικο, Δικηγόρο
2. Δέσποινα Χάσικου, Ασκούμενη Δικηγόρο

Αναθέτουσα Αρχή:

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Δήμητρα Καλλή, Δικηγόρο της Δημοκρατίας
2. Δέσποινα Φιλίππου, Συντονιστής Προσφοράς Τμήματος Γεωργίας
3. Μελίνα Βασιλείου, Ασκούμενη Δικηγόρο

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 10 Οκτωβρίου, 2016

Η απόφαση μας δεν είναι ομόφωνη. Με την απόφαση της πλειοψηφίας συμφωνούν τα μέλη κ.κ. Λοΐζος Κάππας, Γιώργος Αναστασίου, Σόλων Παπαθεοχάρους και Βασίλης Πάλμας.

Η Πρόεδρος της Αρχής κα Έφη Παπαδοπούλου έχει διαφορετική απόφαση.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Η παρούσα προσφυγή κατατέθηκε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών στις 09/03/2016 από την εταιρεία L. LAMBROU AGRO LTD (οι «Αιτητές») και στρέφεται εναντίον της απόφασης του Τμήματος Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (η «Αναθέτουσα Αρχή») να τους αποκλείσει από τον διαγωνισμό ΑΔ 2/2016, που αφορά την προμήθεια φυτοπροστατευτικών προϊόντων και μέσων φυτοπροστασίας για τις ανάγκες των Συνδέσμων Προστασίας Φυτών Αμπελιού και Ελιάς.

Σύμφωνα με τα γεγονότα όπως αυτά προκύπτουν από τον διοικητικό φάκελο, το Τμήμα Γεωργίας ως Συντονιστική Αναθέτουσα Αρχή προέβη σε ηλεκτρονική προκήρυξη μέσω του Ηλεκτρονικού Συστήματος Σύναψης Συμβάσεων στις 21/01/2016, ακολουθώντας τις διαδικασίες Ανοικτού διαγωνισμού για την Σύναψη Συμφωνίας Πλαίσιο, με διάρκεια δύο έτη και δικαίωμα επέκτασης ένα έτος. Κριτήριο ανάθεσης ήταν η χαμηλότερη τιμή. Καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής ορίσθη η 02/03/2016.

Οι προσφορές των δέκα συμμετεχόντων Οικονομικών Φορέων ανοίχτηκαν αυθημερόν:

1. ΣΟΠΑΖ Λτδ
2. Κώστας Χριστοδούλου Λτδ

3. A+E Στυλιανού Τεχνοχημική Λτδ
4. Σπύρος Σταυρινίδης Κέμικαλς Λτδ
5. Πρεμιερ Σιουκούρογλου Σαϋπρους Λτδ
6. L Lambrou Agro Ltd
7. E H Alevras and Sons Agricultural House Ltd
8. Blue Ventures Trading Ltd
9. Agrolan Ltd
10. P G Mavrikios Agrochemical Co Ltd.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης συνεδρίασε στις 3, 10 και 23/3/2016 και απέστειλε την έκθεση της στην υπεύθυνη του Γραφείου Προσφορών στις 29/3/2016 η οποία προώθησε την έκθεση στο Συμβούλιο Προσφορών την ίδια μέρα. Η Επιτροπή Αξιολόγησης στην έκθεση της προέβαινε σε σύσταση όπως 8 Οικονομικοί Φορείς κληθούν να υπογράψουν την Συμφωνία Πλαίσιο:

1. ΣΟΠΑΖ Λτδ
2. Κώστας Χριστοδούλου Λτδ
3. A+E Στυλιανού Τεχνοχημική Λτδ
4. Σπύρος Σταυρινίδης Κέμικαλς Λτδ
5. Πρεμιερ Σιουκούρογλου Σαϋπρους Λτδ
6. L Lambrou Agro Ltd
7. Agrolan Ltd
8. P G Mavrikios Agrochemical Co Ltd.

Από τα πρακτικά και την έκθεση αξιολόγησης της 29ης 3ου 2016 διαφαίνεται ότι την Επιτροπή Αξιολόγησης προβληματίσε η απουσία αποδεικτικών στοιχείων εξουσιοδότησης του υπογράφοντα την προσφορά για τις προσφορές 6 και 10,

δηλαδή των Αιτητών L Lambrou Agro Ltd και της P G Mavrikios Agrochemical Co Ltd. Συγκεκριμένα η Επιτροπή αναφέρει στην έκθεση της τα εξής:

«Οι οικονομικοί φορείς L Lambrou Agro Ltd και P G Mavrikios Agrochemical Co Ltd παρέλειψαν να επισυνάψουν τη σχετική βεβαίωση/εξουσιοδότηση του ατόμου που υπογράφει τα έντυπα και τις δηλώσεις που απαιτούνται για την υποβολή των προσφορών. Η Επιτροπή αξιολόγησης ομόφωνα αποφάσισε όπως αποσταλεί σχετικά επιστολή στην οποία να ζητείται η προσκόμιση της εν λόγω βεβαίωσης/εξουσιοδότησης μέσα σε καθορισμένο χρόνο (Πρακτικά 2^{ης} συνεδρίας Ε.Α., Παράρτημα ΙΙ). Η Ε.Ε. θεώρησε ότι η εν λόγω ενέργεια αποτελεί συμπλήρωση ελλείψεων στα ζητούμενα δικαιολογητικά. Οι οικονομικοί φορείς ανταποκρίθηκαν άμεσα και υπόβαλαν έγκαιρα τη σχετική ζητηθείσα βεβαίωση. Κατά την 3^η συνεδρία της, η Ε.Α. εξέτασε τις υποβληθείσες βεβαιώσεις και ομόφωνα αποφασίστηκε όπως οι οικονομικοί φορείς L Lambrou Agro Ltd και P G Mavrikios Agrochemical Co Ltd προταθούν προς το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος για υπογραφή της Συμφωνίας Πλαίσιο (Πρακτικά 3^{ης} συνεδρίας Ε.Α., Παράρτημα ΙΙ).»

Στο πλαίσιο της ίδιας έκθεσης η Επιτροπή Αξιολόγησης προέβη και σε αξιολόγηση της οικονομικής προσφοράς του 1^{ου} μίνι διαγωνισμού, οικονομικά στοιχεία του οποίου περιλαμβάνονταν στις υποβληθείσες προσφορές βάσει των όρων και βρίσκονταν στη διάθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης από την αρχή. Τα αποτελέσματα της οικονομικής αξιολόγησης και η σύσταση της Επιτροπής Αξιολόγησης αποτελούσαν μέρος της έκθεσης της 29^{ης} 3^{ου} 2016.

Σημειώνεται ότι στις συνεδρίες της Επιτροπής Αξιολόγησης κλήθησαν να παραστούν εκπρόσωποι του Γενικού Εισαγγελέα, Γενικού Λογιστή και Γενικού Ελεγκτή.

Το Συμβούλιο Προσφορών εκλήθη στις 11/04/2016 σε συνεδρία για τις 15/04/2016. Στην συνεδρία κλήθηκαν πέραν των μελών του και εκπρόσωποι του Γ. Εισαγγελέα, Γ. Λογιστή, Γ. Ελεγκτή, ΤΑΥ, Τμήματος Γεωργίας, Τμήματος Αλιείας και σε όλους εστάλη αντίγραφο της έκθεσης. Παρόντες στη συνεδρία αυτή ήσαν τα μέλη του Συμβουλίου, η γραμματεύς, ο παρατηρητής/εκπρόσωπος του Γ. Ελεγκτή και εκπρόσωπος της Αναθέτουσας Αρχής.

Με βάση το πρακτικό του Συμβουλίου Προσφορών ημερ. 15/04/2016, ο εκπρόσωπος του Γ. Ελεγκτή κατέθεσε στο Συμβούλιο επιστολή, ημερομηνίας 14/04/2016, με παρατηρήσεις σχετικά με το περιεχόμενο της έκθεσης. Στην επιστολή ο Γ. Ελεγκτής παρατηρούσε ότι η ενέργεια της Επιτροπής Αξιολόγησης να ζητήσει από τους Οικονομικούς Φορείς L. Lambrou Agro Ltd και P G Mavrikios Agrochemical Co Ltd, με την μορφή διευκρίνησης, αποδεικτικό εξουσιοδότησης του υπογράφοντα τα έγγραφα της προσφοράς, αποτελούσε νέο στοιχείο εκ των υστέρων και όχι συμπλήρωση ελλείψεων και ήταν άρα απαράδεκτο και παραβίαζε τις αρχές της ίσης μεταχείρισης.

Το Συμβούλιο Προσφορών αναφέρει στα πρακτικά του ότι συζήτησε διεξοδικά το περιεχόμενο της έκθεσης και αποφάσισε να μην υιοθετήσει την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης. Ακολούθως ανέφερε:

«Πιο συγκεκριμένα, το Συμβούλιο αποφάσισε, πως η εκ των υστέρων υποβολή βεβαίωσης/εξουσιοδότησης του ατόμου που υπογράφει τα έντυπα και τις δηλώσεις που απαιτούνται για την υποβολή των προσφορών, από τον προσφέροντα 6 και τον προσφέροντα 10, δεν συνάδει με τους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού αλλά ούτε και με την υφιστάμενη νομολογία του

Ανωτάτου Δικαστηρίου, όπου δεν επιτρέπει την εκ των υστέρων συμπλήρωση των προσφορών με έγγραφα, που θα έπρεπε να υποβληθούν κατά την υποβολή των προσφορών. Επιτρέπει μόνο την παροχή διευκρινήσεων ή συμπληρώσεων επί των εγγράφων που υποβλήθηκαν κατά την υποβολή της προσφοράς. Επιπρόσθετα το Συμβούλιο διαπίστωσε, πως υπήρξε διαφορετική αντιμετώπιση αναφορικά με τα πιστοποιητικά σύστασης του νομικού προσώπου, που θεωρήθηκε πως η μη υποβολή τους αποτελεί λόγο απόρριψης της προσφοράς.»

Συγκεκριμένα για τον Αιτητή το Συμβούλιο Προσφορών ανέφερε:

«...ο Προσφέρων παρέλειψε να υποβάλει μαζί με την προσφορά του τη σχετική βεβαίωση/εξουσιοδότηση του ατόμου που υπογράφει τα έντυπα και τις δηλώσεις, που απαιτούνται για την υποβολή των προσφορών. Ο όρος αυτός κρίνεται ουσιώδης και η απόκλιση από αυτόν επίσης ως ουσιώδης και ως εκ τούτου η προσφορά απορρίπτεται.»

Ακολούθως το Συμβούλιο Προσφορών προχώρησε σε οδηγία αφαίρεσης των Αιτητών από τον κατάλογο επιτυχόντων για την Συμφωνία Πλαίσιο και έδωσε εντολή στην Επιτροπή Αξιολόγησης να συνεχίσει την αξιολόγηση με βάση τον νέο κατάλογο και να υποβάλει συμπληρωματική έκθεση, με εισήγηση αναφορικά με την ανάθεση του 1^{ου} μίνι διαγωνισμού.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης συνήλθε εκ νέου σε συνεδρία στις 25/04/2016 και κατέληξε σε νέα συμπεράσματα αναφορικά με τον 1^ο μίνι διαγωνισμό, λαμβάνοντας υπ' όψη την ακύρωση συμμετοχής των Αιτητών και άλλων προσφοροδοτών από το Συμβούλιο Προσφορών. Με βάση τα νέα συμπεράσματα, η Επιτροπή Αξιολόγησης υπέβαλε Συμπληρωματική Έκθεση προς την Διευθύντρια του Τμήματος στις 04/05/2016. Η Συμπληρωματική Έκθεση εστάλη αυθημερόν στο Συμβούλιο Προσφορών.

Ταυτόχρονα, με ημερομηνία 5/5/2016, εστάλησαν στους οικονομικούς φορείς γνωστοποιήσεις με τα αποτελέσματα του Διαγωνισμού, συμπεριλαμβανομένης της γνωστοποίησης προς τον Αιτητή ότι η προσφορά του απερρίφθη.

ΘΕΣΕΙΣ

Οι Αιτητές παραθέτουν τρεις λόγους βάσει των οποίων θεωρούν την προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής παράνομη.

Στον πρώτο λόγο οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι η πράξη και/ή απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής για απόρριψη της συμμετοχής τους στον επίδικο διαγωνισμό λήφθηκε παράνομα και/ή κατά κατάχρηση των εξουσιών της Αναθέτουσας Αρχής με την αιτιολογία ότι δεν πληρούσε τον όρο 8.2.7. του Μέρους Α, ο οποίος παράνομα και /ή λανθασμένα κρίθηκε ουσιώδης. Οι Αιτητές χαρακτηρίζουν την παράλειψη επισύναψης δικαιολογητικών εξουσιοδότησης στον Κυριάκο Λάμπρου να υπογράψει τα έγγραφα της προσφοράς επουσιώδη και, ότι η συμπλήρωση ελλείψεων στα ζητούμενα δικαιολογητικά επιτρέπεται από τα έγγραφα του διαγωνισμού. Οι Αιτητές κάνουν αναφορά και στην ενέργεια της Επιτροπής Αξιολόγησης να τους καλέσει, επί ποινή αποκλεισμού, να καταθέσουν εντός τακτής προθεσμίας το αποδεικτικό εξουσιοδότησης, καθιστώντας έτσι «ως ουσιώδη όρο την προσκόμιση των ελλείψεων μέχρι τις 16/03/2016». Οι Αιτητές αναφέρονται και στην άποψη που εξέφρασε ο εκπρόσωπος του Γενικού Ελεγκτή, «...ο οποίος φαίνεται ότι παρέσυρε όλο το Συμβούλιο (Προσφορών) με την επιστολή του ημερ.

14/04/2016 ο οποίος θεώρησε ότι η συμπλήρωση των ελλείψεων παραβιάζει τις αρχές της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών». Αναφέρουν επίσης ότι η παράλειψη ήταν επουσιώδης διότι δεν αφορούσε κατακύρωση αλλά απόφαση παραχώρησης δικαιώματος συμμετοχής σε Διαγωνισμό, πράγμα που δεν παράβλαπτε τα δικαιώματα άλλων προσφοροδοτών ούτε και συνιστούσε ευνοϊκή μεταχείριση τους.

Σε αντίθεση με τους Αιτητές, η Αναθέτουσα Αρχή υποστηρίζει ότι η υπόθεση αυτή αφορά καθαρή παράβαση του όρου 8.2.7. του Μέρους Α: Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς 1, ο οποίος προνοεί τα ακόλουθα:

«...όλα τα έντυπα / δηλώσεις που απαιτούνται πρέπει να είναι υπογεγραμμένα από εξουσιοδοτημένο άτομο (στην περίπτωση νομικού προσώπου συστήνεται η εξουσιοδότηση να προέρχεται από το Διοικητικό Συμβούλιο)». (έμφαση του εγγράφου).

Επικαλούμενη την πλούσια νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου και, με συγκεκριμένες αναφορές στη γνωστή υπόθεση Tamassos Tobacco Suppliers v Δημοκρατίας, (την οποία επικαλούνται και οι Αιτητές για να δώσουν τον συσχετισμό του «ουσιώδους όρου» με την λήψη απόφασης για την «κατακύρωση προσφοράς»), η Αναθέτουσα Αρχή επιχειρεί να αποδείξει ότι ο επίμαχος όρος ήταν ουσιώδης, αφού διασφάλιζε την εγκυρότητα αντιπροσώπευσης και δεσμευτικότητας του προσώπου που υπέγραψε τα έγγραφα της προσφοράς στην περίπτωση που ο προσφοροδότης είναι νομικό πρόσωπο.

«Η προσκόμιση του ζητηθέντος εγγράφου εξουσιοδότησης» συνεχίζει η Αναθέτουσα Αρχή, *«είναι αναγκαία για σκοπούς παροχής της αναγκαίας δέσμευσης για τήρηση και συμμόρφωση με τους όρους της προσφοράς και, κατ' επέκταση του διαγωνισμού (Wte Wassertechnik Gmbh-Bamag Gmbh Co "Wte-*

Bamag Consortium" v. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, (2013) 3 A.A.Δ. 514)».

Από την *Tamassos Tobacco Suppliers v. Δημοκρατίας* η Αναθέτουσα Αρχή παραθέτει και το απόσπασμα όπου «το δικαστήριο απάντησε στο ερώτημα ποιές ήταν οι επιπτώσεις από την παράλειψη προσκόμισης της εξουσιοδότησης»:

«Η απάντηση είναι ότι δε θεμελιωνόταν η δέσμευση των εφεσειόντων να συμμορφωθούν και να τηρήσουν την προσφορά που υποβλήθηκε εκ μέρους τους. Και το επόμενο ερώτημα : Μπορούσε να κατακυρωθεί προσφορά σε πρόσωπο το οποίο δεν είχε αναλάβει δέσμευση για την τήρηση και συμμόρφωση με τους όρους της προσφοράς και κατ' επέκταση εκείνους του διαγωνισμού; Η απάντηση δε μπορεί να είναι παρά αρνητική.

Καταλήγουμε ότι ο προβλεπόμενος από την παράγραφο 8.2 όρος συνιστούσε ουσιώδη όρο του διαγωνισμού, παράλειψη συμμόρφωσης με τον οποίο καθιστούσε την προσφορά των εφεσειόντων άκυρη.».

Απορρίπτει, επίσης, η Αναθέτουσα Αρχή, την έμφαση που δίδουν οι Αιτητές στον συγκεκριμένο τύπο διαγωνισμού (Συμφωνία Πλαίσιο), τόσο διότι η σύναψη συμφωνίας μεταξύ αναθέτουσας αρχής και οικονομικού φορέα καθορίζει τους όρους που θα διέπουν την σύμβαση στη συγκεκριμένη περίοδο, αλλά και τις τιμές και τις προβλεπόμενες ποσότητες. Αυτό θεωρεί η Αναθέτουσα Αρχή ότι είναι το νόημα του άρθρου 2 του Νόμου 12(Ι)/2006 και όχι η ερμηνεία των Αιτητών ότι η παρούσα υπόθεση αφορά δικαίωμα συμμετοχής και όχι κατακύρωση προσφοράς.

Η Αναθέτουσα Αρχή τοποθετείται και επί της πρόσκλησης, από την Επιτροπή Αξιολόγησης προς τους Αιτητές, για να προσκομίσουν την εξουσιοδότηση υπογραφής υπό μορφή διευκρινήσεων. Αναφέρει η Αναθέτουσα Αρχή:

«Οι διευκρινίσεις συνεπώς που ζητήθηκαν από την επιτροπή αξιολόγησης κακώς ζητήθηκαν, καθότι ζητήθηκαν κατά παράβαση της πάγιας νομολογίας που διέπει τα της δυνατότητας των αναθετουσών αρχών να αναζητούν διευκρινίσεις. Παραπέμπω σχετικά στην απόφαση που δόθηκε στην Υποθ. αρ. 387/2005,

C.V.PHILIPPOU LTD V. Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 24.1.2007, όπου αναφέρθηκαν σχετικά τα ακόλουθα:

«Οι διευκρινίσεις ζητούνται από τους προσφοροδότες για περαιτέρω εξηγήσεις σε σχέση με ασάφεια, αοριστία ή έλλειψη καθαρότητας, σε καμία όμως περίπτωση δεν ζητούνται για συμπλήρωση άκυρης προσφοράς. Η εκ των υστέρων υποβολή στοιχείων, τα οποία είναι ουσιώδη κατά την αξιολόγηση μιας προσφοράς είναι ανεπίτρεπτη γιατί παραβιάζει τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών. (Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου v. Hydrotech Water an Enviromental Eng. Ltd (1999) 3 AAD 333).»»

Η Αναθέτουσα Αρχή αναφέρει επίσης:

«...παραπέμπω σχετικά στην υπόθεση LELLA KENTONIS INVESTMENT CO LTD v. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ κ.α., Υπόθεση Αρ. 384/2010, 25/10/2013 όπου τέθηκαν ανάλογοι ισχυρισμοί τους οποίους το Δικαστήριο απέρριψε εξηγώντας ότι:

«Όπως έχει προαναφερθεί, τα αναγκαία, δυνάμει του όρου 8.3.1.1 (2α) των όρων του Διαγωνισμού, Δικαιολογητικά Συμμετοχής και νομιμοποίησης του εκπροσώπου των αιτητών, ήταν ουσιώδους σημασίας και είχαν απαιτηθεί με σαφέστατη διατύπωση στους όρους του Διαγωνισμού. Η διοίκηση δεν μπορεί, μετά την υποβολή των προσφορών, να επεμβαίνει, για να διορθώνει λάθη ή παραλείψεις ενός προσφοροδότη, όταν μια τέτοια ενέργεια δε δικαιολογείται από τους όρους του Διαγωνισμού - (βλ. Α.Η.Κ. v. Hydrotech Water & Envir. Eng. Ltd, (πιο πάνω)). Οι αιτητές είχαν την ευχέρεια, πριν την υποβολή της προσφοράς τους, να αποταθούν στην Αναθέτουσα Αρχή και να διευκρινίσουν το ζήτημα των αναγκαίων νομιμοποιητικών εγγράφων. Η εκ των υστέρων υποβολή ουσιωδών στοιχείων, κατά το στάδιο της αξιολόγησης, έχει αποδοκιμαστεί από νομολογία - (βλ. Α.Η.Κ. v. Hydrotech Water & Envir. Eng. Ltd) - ως παραβιάζουσα τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης.»

για να καταλήξει ως εξής:

«Στην παρούσα περίπτωση η μη συμμόρφωση με τον υπό αναφορά όρο της προσφοράς δεν συνιστούσε ούτε ασάφεια, ούτε αοριστία ή έλλειψη καθαρότητας. Τουναντίον θα αποτελούσε εκ των υστέρων υποβολή στοιχείων, τα οποία είναι ουσιώδη κατά την αξιολόγηση μιας προσφοράς και μια τέτοια ενέργεια θα ήταν

ανεπίτρεπτη γιατί θα παραβίαζε τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών.

Ως εκ των ανωτέρω, ορθά το Συμβούλιο Προσφορών επισημαίνει στην προσβαλλόμενη απόφαση το γεγονός της ανυπαρξίας δέουσας εξουσιοδότησης προς το πρόσωπο που υπέγραψε την προσφορά, όπως και το ανεπίτρεπτο την αναζήτησης διευκρινίσεων από την επιτροπή αξιολόγησης ως προς αυτή τη πτυχή και καταλήγει αιτιολογημένα στην απόρριψη της προσφοράς των Αιτητών λόγω παράβασης του ουσιώδη όρου των εγγράφων του διαγωνισμού που επέβαλλε όπως το πρόσωπο που υπογράφει τη προσφορά και κάθε δήλωση είναι δεόντως εξουσιοδοτημένος από τον προσφέροντα.»

Στον δεύτερο λόγο ακύρωσης οι Αιτητές ισχυρίζονται παράβαση των αρχών της χρηστής διοίκησης, της καλής πίστης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του πολίτη στη διοίκηση. Ο ισχυρισμός βασίζεται στην απόφαση της διοίκησης ότι η έλλειψη των συγκεκριμένων εγγράφων από την προσφορά των Αιτητών δεν συνιστούσε παράβαση ουσιώδους όρου και έτσι τα έγγραφα ζητήθηκαν από τους Αιτητές με σχετική επιστολή και κατατέθηκαν εντός της προθεσμίας. Σύμφωνα με τα όσα αναφέρουν οι Αιτητές στην γραπτή τους αγόρευση, η διοίκηση δεν δικαιούται να εκμεταλλευθεί ή να δημιουργήσει καταστάσεις πλάνης, απάτης ή απειλής, ούτε να αναιρέσει προηγούμενες δικές της ενέργειες στις οποίες στηρίχθηκε ο διοικούμενος.

Οι Αιτητές καταλήγουν ως εξής:

«... υπό τις περιστάσεις της παρούσας περίπτωσης στην οποία οι Αιτητές υπέβαλαν τα συγκεκριμένα στοιχεία καθ' υπόδειξη ομόφωνης απόφασης της Επιτροπής Αξιολόγησης, οι αρχές της καλής πίστεως και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του πολίτη προς την διοίκηση δεν επέτρεπαν τον αποκλεισμό των Αιτητών αλλά επέβαλαν την αναζήτηση οποιωνδήποτε άλλων στοιχείων η Αναθέτουσα Αρχή έκρινε αναγκαία να υποβληθούν».

Η Αναθέτουσα Αρχή αντικρούει το δεύτερο επιχείρημα των Αιτητών, προβάλλοντας δύο λόγους. Πρώτον διότι στην προκειμένη περίπτωση, όπως αναφέρει, η επιστολή της Επιτροπής Αξιολόγησης 11/3/2016, με την οποία ζητούντο τα διευκρινιστικά έγγραφα, κατέγραφε σαφώς ότι η προσφορά «βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης από τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης» και, συνεχίζει η Αναθέτουσα Αρχή:

«Είναι άλλωστε γνωστό ότι η επιτροπή αξιολόγησης δεν κέκτηται εξουσία για αποδοχή ή απόρριψη των προσφορών, αλλά εναπόκειται στο αρμόδιο Συμβούλιο Προσφορών η λήψη της τελικής απόφασης.

Σε κάθε περίπτωση, ο ως άνω ισχυρισμός των Αιτητών δεν έχει νομικό έρεισμα αφού η επιτροπή αξιολόγησης λανθασμένα προέβηκε στην συγκεκριμένη ενέργεια, να ζητήσει δηλαδή από τον αιτητή την συμπλήρωση των εγγράφων ουσιώδους όρου του διαγωνισμού. Ως εκ τούτου τα συγκεκριμένα έγγραφα δεν θα μπορούσαν να γίνουν δεκτά εκ των υστέρων. »

Προς επιβεβαίωση της θέσης της, η Αναθέτουσα Αρχή κάνει εκτενή αναφορά, μεταξύ άλλων, στην απόφαση στην Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 1740 Κυπριακή Δημοκρατίας ν. Φ. Παπαφώτη, για να τονίσει τη σημασία της σύννομης λειτουργίας της διοίκησης:

«Ούτε η καλή πίστη συναρτάται με τον υπερακοντισμό της νομιμότητας στη λειτουργία της Διοίκησης. Όπως διευκρινίζεται στην Tamassos Suppliers v. Δημοκρατίας (1992) 3 A.A.Δ. 60, η αρχή της καλής πίστης σκοπεύει στον αποκλεισμό της αυθαιρεσίας στη διοικητική λειτουργία. Δεν υπερφαλαγγίζει όμως την αρχή της σύννομης λειτουργίας της Διοίκησης, που είναι συνυφασμένη, όπως και κάθε κρατική λειτουργία, με την αρχή του κράτους δικαίου. Όπως υποδεικνύεται στην Παμπόρη ν. Δημοκρατίας, υπόθεση αρ. 164/95, 15.12.1995, η αρχή της καλής πίστης, δε μεταβάλλει τις αρχές δικαίου που διέπουν την άσκηση των εξουσιών, που εναποτίθενται σε διοικητικό όργανο, ούτε προεξοφλεί την άσκηση της εξουσίας η οποία παρέχεται. (Βλ. επίσης Vasiliou v. Republic (1982) 3 C.L.R. 220· Papadopoulou v. Republic (1984) 3 C.L.R. 332.

Droussiotis v. C.B.C. (1984) 3 C.L.R. 546· Μιχαηλίδου v. Δημοκρατίας υπόθεση αρ. 573/94 - 8.3.1996.)».

Και καταλήγει ως εξής σε σχέση με τον δεύτερο λόγο ακύρωσης:

«Ως εκ των ανωτέρω, είναι εισηγήση της αναθέτουσας αρχής ότι ουδεμία παραβίαση των αρχών της καλής πιστής, χρηστής διοίκησης και/ή φυσικής δικαιοσύνης σημειώθηκε στην υπό εξέταση υπόθεση, αλλά απεναντίας η διοίκηση ενήργησε κατά τρόπο ορθό και σύννομο με αυστηρή συμμόρφωση στις επιταγές των πιο πάνω αρχών. Ως εκ τούτου και ο λόγος αυτός ακύρωσης θα πρέπει να απορριφθεί.»

Ως τρίτο και τελευταίο λόγο ακύρωσης, οι Αιτητές προβάλλουν τον ισχυρισμό ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί προϊόν πλάνης και/ή έλλειψης δέουσας έρευνας. Βασίζουν δε τον ισχυρισμό τους στα εξής:

Στο, κατά την άποψη τους, γεγονός ότι το Συμβούλιο Προσφορών βασίστηκε εξ ολοκλήρου στην άποψη του Γενικού Ελεγκτή ως αυτή κατατέθηκε με επιστολή στις 14/4/2016 αλλά επίσης διότι δεν έλαβε υπ' όψη και τα εξής, όπως αυτά αναφέρονται στην γραπτή τους αγόρευση:

«Α. Το γεγονός ότι τα έγγραφα του διαγωνισμού επιτρέπουν την επισύναψη των δικαιολογητικών μετά την κατάθεση της προσφοράς πού στην προκειμένη περίπτωση η εκ των υστέρων συμπλήρωση και υποβολή της βεβαίωσης της εταιρείας πού εξουσιοδοτούσε τον Κυριάκο Λάμπρου να υπογράψει τα σχετικά έντυπα μόνο ως τέτοια μπορούσε να χαρακτηριστεί.

Β. Το γεγονός ότι ο Αιτητής συμμορφώθηκε με τις υποδείξεις της Επιτροπής Αξιολόγησης και ότι δεν αποκτούσε κανένα πλεονέκτημα έναντι των υπολοίπων προσφοροδοτών.

Γ. Το γεγονός ότι η απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών δεν αφορούσε απόφαση κατακύρωσης προσφοράς αλλά δικαίωμα συμμετοχής σε Μίνι διαγωνισμό διάρκειας 24 μηνών και ότι με την συμπλήρωση της αξιολόγησης

όλων των προσφοροδοτών κανένας δεν γνώριζε αν θα πετύχαινε η προσφορά η μέρος της προσφοράς του Αιτητή.

Δ. Το γεγονός ότι η Εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης ήτο η Τμηματική ανάθεση των προϊόντων του διαγωνισμού και ότι σε αυτό το στάδιο της αξιολόγησης το Συμβούλιο Προσφορών θα αποφάσιζε για το δικαίωμα συμμετοχής των διαγωνιζομένων και όχι την κατακύρωση προσφοράς.

Ε. Το γεγονός ότι το Συμβούλιο Προσφορών δεν έλαβε υπ όψιν του τις επιπτώσεις του Αιτητή από την παράλειψη του να υποβάλει την βεβαίωση αντίθετα με την εισήγηση της Συντονίστριας του διαγωνισμού και ειδικότερα αν θεμελιωνόταν η δέσμευση του Αιτητή να τηρήσει την προσφορά εκ μέρους του πού με την συμπλήρωση των ελλείψεων δεν υπήρχε καμία αμφιβολία ότι ο Αιτητής ήτο απόλυτα δεσμευμένος ,εξ άλλου αυτό είναι το ζητούμενο για την Αναθέτουσα Αρχή δηλ. ο οικονομικός οργανισμός πού θα πάρει την προσφορά να είναι νομικά δεσμευμένος.

Στ. Το γεγονός ότι το Συμβούλιο Προσφορών αγνόησε και δεν έλαβε υπ όψιν του την σύσταση της Επιτροπής Αξιολόγησης και βασίστηκε στην επιστολή του Γενικού Ελεγκτή ημερομηνίας 14/4/2016 χωρίς να αιτιολογήσει την απόφαση του και θεώρησε την συμπλήρωση των ελλείψεων ως παραβίαση της αρχής της ισότητας έναντι των άλλων προσφοροδοτων.

Ζ. Το γεγονός ότι το Συμβούλιο Προσφορών έσφαλλε σχετικά με την ερμηνεία του όρου που δίνει το δικαίωμα στην Επιτροπή Αξιολόγησης να ζητήσει την συμπλήρωση των ελλείψεων της προσφοράς του Αιτητή.»

Η Αναθέτουσα Αρχή απορρίπτει τον τρίτο λόγο ακύρωσης που προβάλλεται από τους Αιτητές, περιγράφοντας τον ως επανάληψη των όσων ετέθησαν κατά τους πρώτους δύο λόγους και θεωρεί ότι η διεξαγωγή δέουσας έρευνας από μέρους του Συμβουλίου Προσφορών αποδεικνύεται στην προγενέστερη ανάλυση της. Ορθά, σημειώνει, το Συμβούλιο Προσφορών, καθοδηγούμενο από τις ορθές νομικές αρχές, δεν απεδέχθη οποιαδήποτε συμπλήρωση και/ή διευκρίνιση μετά την υποβολή των προσφορών, σε σχέση με ουσιώδη όρο του διαγωνισμού. Επαναλαμβάνει ότι αποκλειστική αποφασιστική αρμοδιότητα, σε σχέση με τον επίδικο διαγωνισμό, είχε

το Συμβούλιο Προσφορών, το οποίο δύναται «να αναθέσει τη σύμβαση σε συγκεκριμένο προσφέροντα, να απορρίψει οποιαδήποτε προσφορά ή να ακυρώσει τη διαδικασία του διαγωνισμού» (Κ.34 της ΚΔΠ 201/2007), η δε Επιτροπή Αξιολόγησης είναι γνωμοδοτικό όργανο και ο ρόλος της είναι μόνο συμβουλευτικός.

Η Αναθέτουσα Αρχή καταλήγει ότι η απόφαση της ήταν επαρκώς και δεόντως αιτιολογημένη μέσω της αναλυτικής αναφοράς του Συμβουλίου Προσφορών στο ουσιώδες του όρου αλλά και στο θέμα της εκ των υστέρων συμπλήρωσης/προσκόμισης εγγράφων, πράξης που δεν συνάδει με τους όρους του διαγωνισμού, αλλά ούτε και με τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Η προσφυγή αυτή περιστρέφεται, γύρω από την ερμηνεία του όρου 8.2.7 του Μέρους Α: Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς 1, ο οποίος προνοεί τα ακόλουθα:

7. «Όλα τα έντυπα / δηλώσεις που απαιτούνται πρέπει να είναι υπογεγραμμένα από εξουσιοδοτημένο άτομο (στην περίπτωση νομικού προσώπου συνιστάται η εξουσιοδότηση να προέρχεται από το Διοικητικό Συμβούλιο)». (η έμφαση ανήκει στο έγγραφο).

Δεν χωρεί αμφιβολία ότι ο όρος 8.2.7 είναι ουσιώδης. Το θέμα έχει εξεταστεί σε πλειάδα υποθέσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου και το ουσιώδες του όρου έχει κατ' επανάληψη επιβεβαιωθεί. Εάν ανατρέξουμε στην γνωστή *Tamassos Tobacco*

Supliers v Δημοκρατίας, τον όρο αυτό έθετε η παράγραφος 8.2 του πλειοδοτικού διαγωνισμού, προβλέποντας ότι:

"The original and all copies of the tender shall be typed or written in indelible ink and shall be signed by the tenderer or a person or persons duly authorised to bind the tenderer to the contract. The latter authorisation shall be indicated by written power of attorney accompanying the tender."

και σε ελεύθερη Ελληνική μετάφραση:

«Το πρωτότυπο και όλα τα αντίγραφα της προσφοράς θα είναι δακτυλογραφημένα ή εγγεγραμμένα με ανεξίτηλη μελάνη και θα υπογράφονται από τον προσφορέα ή πρόσωπο ή πρόσωπα δεόντως εξουσιοδοτημένα να δεσμεύουν τον προσφορέα στη σύμβαση. Η εξουσιοδότηση θα καταδεικνύεται με γραπτό πληρεξούσιο το οποίο θα συνοδεύει την προσφορά.»

Εδώ παρατηρείται και η βασική διαφορά της *Tamassos* από την παρούσα. Ενώ στον όρο της *Tamassos* ρητά απαιτείται υποβολή γραπτού πληρεξουσίου, στην παρούσα δεν συμβαίνει το ανάλογο:

7. «Όλα τα έντυπα / δηλώσεις που απαιτούνται πρέπει να είναι υπογεγραμμένα από εξουσιοδοτημένο άτομο (στην περίπτωση νομικού προσώπου συνιστάται η εξουσιοδότηση να προέρχεται από το Διοικητικό Συμβούλιο)». (η έμφαση ανήκει στο έγγραφο),

όπου, ενώ ο όρος εξακολουθεί καθαρά να παραμένει ουσιώδης, η απαίτηση συμπερίληψης αποδεικτικού εξουσιοδότησης έχει αφαιρεθεί, πράγμα που περιορίζει την ουσία του όρου στο θέμα υπογραφής της προσφοράς από εξουσιοδοτημένο άτομο και όχι στην υποβολή αποδεικτικών στοιχείων. Επαφίεται πλέον στην Αναθέτουσα Αρχή να αναζητήσει τέτοια αποδεικτικά στοιχεία αν, για οποιοδήποτε λόγο, κρίνει ότι τα χρειάζεται.

Από τα πρακτικά της 2^{ης} συνεδρίας της Επιτροπής Αξιολόγησης εντοπίζουμε την εξής παρατήρηση:

«Οι Ο.Φ. L.Lambrou Agro Ltd και PG Mavrikios Agrochemical Co Ltd παρέλειψαν να επισυνάψουν τη σχετική βεβαίωση/εξουσιοδότηση του ατόμου που υπογράφει τα έντυπα και τις δηλώσεις που απαιτούνται για την υποβολή των Προσφορών. Η Ε.Α. ομόφωνα αποφάσισε όπως αποσταλεί σχετική επιστολή στην οποία να ζητείται η προσκόμιση της εν λόγω βεβαίωσης/εξουσιοδότησης μέσα σε καθορισμένο χρόνο. (Πρακτικά 2^{ης} συνεδρίας Ε.Α., Παράρτημα ΙΙ). Η Ε.Α. θεώρησε ότι η εν λόγω ενέργεια αποτελεί συμπλήρωση ελλείψεων στα ζητούμενα δικαιολογητικά (Μέρος Α. Περιεχόμενα Προσφοράς)...»

Ακολούθως η Επιτροπή Αξιολόγησης, αφού μελέτησε τα υποβληθέντα από τους Οικονομικούς Φορείς αποδεικτικά στοιχεία, τα απεδέχθη και προώθησε τις προσφορές στο Συμβούλιο Προσφορών με σύσταση την αποδοχή τους. Οι Αιτητές συγκεκριμένα, απέστειλαν εντός των καθορισμένων χρονικών πλαισίων που ετέθησαν, βεβαίωση υπογεγραμμένη από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας, τους Λάμπρο Λάμπρου, Διευθυντή και την Άννα Λάμπρου, Διευθυντή, ημερομηνίας 1 Μαρτίου 2016, με την οποία δίδεται εξουσιοδότηση στον Κυριάκο Λάμπρου να υπογράψει όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και την προσφορά. Η βεβαίωση βρίσκεται στον διοικητικό φάκελο και η ημερομηνία της προηγείται της ημερομηνίας υποβολής της προσφοράς κατά μία ημέρα.

Η θεώρηση της Επιτροπής Αξιολόγησης, ότι η προσκόμιση των αποδεικτικών στοιχείων ήταν συμπλήρωση ελλείψεων, αιτιολογεί ορθά την απαίτηση για πρόσθετα στοιχεία, αφού ο όρος δεν τα απαιτούσε. Η απαίτηση του όρου και, κατ' επέκταση, το ουσιώδες ήταν, ρητά, η υπογραφή όλων των εγγράφων από

εξουσιοδοτημένο άτομο. Η υποβολή αποδεικτικών στοιχείων δεν αποτελούσε απαίτηση του όρου άρα ούτε και ουσιώδες μέρος αυτού θα μπορούσε να ήταν.

Αν η απαίτηση για αποδεικτικά της εξουσιοδότησης αποτελούσε πρόθεση ή σκέψη στο μυαλό του συντάκτη των όρων, ή, απαίτηση του όρου από προηγούμενες διαδικασίες (βλέπε *Tamassos*), η οποία απαλείφθη στην παρούσα διαδικασία, ηθελημένα ή εκ παραδρομής, είναι άνευ σημασίας.

Η αναφορά, άρα, του Συμβουλίου Προσφορών ότι η εκ των υστέρων υποβολή των στοιχείων επιβεβαίωσης:

«...δεν συνάδει με τους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού αλλά ούτε και με την υφιστάμενη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, όπου δεν επιτρέπει την εκ των υστέρων συμπλήρωση των προσφορών με έγγραφα,...»

αποτελεί πλάνη.

Επίσης, στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση LELLA KENTONIS INVESTMENT CO LTD v. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ κ.α., Υπόθεση Αρ. 384/2010, 25/10/2013, που επίσης επικαλείται η Αναθέτουσα Αρχή, ο αντίστοιχος επίδικος όρος 8.3.1.1 (2α) των όρων του Διαγωνισμού προέβλεπε τα ακόλουθα:-:

«8.3.1.1 Δικαιολογητικά Συμμετοχής

.....

2. Για την πιστοποίηση του δικαιώματος συμμετοχής της παραγράφου 6.1, τα ακόλουθα στοιχεία:

α. Εφόσον ο Προσφέρων είναι νομικό πρόσωπο, επίσημα αποδεικτικά στοιχεία σύστασής του και σε περίπτωση που ο υπογράφων την Προσφορά είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος του νομικού προσώπου, επίσημα αποδεικτικά στοιχεία που να αποδεικνύουν τούτο, καθώς και το δικαίωμα του εκπροσώπου να δεσμεύει το νομικό πρόσωπο, διαφορετικά, πρακτικό αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου ή του Διοικούντος Οργάνου του νομικού προσώπου, με βάση το οποίο:

- να εγκρίνεται η συμμετοχή του νομικού προσώπου στο διαγωνισμό, και
- να παρέχεται πληρεξούσιο σε συγκεκριμένο άτομο ή άτομα (εκπροσώπους) να υπογράψει όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και την Προσφορά, καθώς και να καταθέσει την Προσφορά και να εκπροσωπήσει το νομικό πρόσωπο σε όλα τα στάδια του διαγωνισμού.»

Αδιαμφισβήτητα και σε αυτή την υπόθεση, ο όρος ρητά απαιτεί «επίσημα αποδεικτικά στοιχεία» άρα δεν μπορεί να έχει εφαρμογή στην παρούσα προσφυγή.

Αναφορά γίνεται από την Αναθέτουσα Αρχή και στην Υπόθεση Αρ. 1165/2009, A.T. MULTITECH CORPORATION LTD v. ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΜΕΣΩ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ/Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ, όπου ο επίδικος όρος του διαγωνισμού προνοούσε:

«Σε περίπτωση που ο προσφέρων-συντονιστής της κοινοπραξίας είναι νομικό πρόσωπο, τότε εάν ο υπογράφων είναι ο κατά νόμο εκπρόσωπος του νομικού προσώπου θα πρέπει να υποβάλει επίσημα στοιχεία που να αποδεικνύουν τούτο καθώς και το δικαίωμα του υπογράφοντος να δεσμεύει το νομικό πρόσωπο, διαφορετικά, θα πρέπει να υποβάλει πρακτικό αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου ή του Διοικούντος Οργάνου του νομικού προσώπου, με το οποίο να παρέχεται πληρεξούσιο στον υπογράφοντα να υπογράψει προσφορές και συμβόλαια εκ μέρους και για λογαριασμό του προσφέροντος.»

Ούτε αυτή η απόφαση έχει εφαρμογή στην παρούσα προσφυγή αφού και σε αυτή ο όρος ρητά απαιτεί την υποβολή επίσημων αποδεικτικών στοιχείων του δικαιώματος του υπογράφοντα να δεσμεύει το νομικό πρόσωπο.

Απορία μας προκαλεί επίσης και η παραπομπή από την Αναθέτουσα Αρχή στις αποφάσεις αρ. 1260/2011, *Εργοληπτική Εταιρεία Α. Αναστασίου Ατδ ν. Δήμου Αγλαντζιάς και Wte Wassertechnik Gmbh-Bamag Gmbh Co "Wte-Bamag Consortium" ν. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών*, (2013) 3 Α.Α.Δ. 514 αφού τα γεγονότα και οι όροι διαγωνισμού αμφοτέρων υποθέσεων είναι πολύ διαφορετικά από την παρούσα προσφυγή.

Καταληκτικά συμπεραίνουμε ότι η εξουσιοδότηση του υπογράφοντα την προσφορά να πράξει τούτο, αποτελεί, αδιαμφισβήτητα, ουσιώδη όρο. Τυχόν αδυναμία Οικονομικού Φορέα να αποδείξει την ύπαρξη εξουσιοδότησης, εάν του ζητηθεί, αναπόφευκτα πρέπει να οδηγεί στον αποκλεισμό του. Η απουσία όμως αποδεικτικών στοιχείων εξουσιοδότησης από τα έγγραφα της προσφοράς, όταν αυτά δεν απαιτούνται από τους όρους του διαγωνισμού, είναι αντικείμενο που μπορεί να τύχει διευκρίνισης εάν το κρίνει αναγκαίο η Αναθέτουσα Αρχή, αφού θα αποτελεί διευκρίνιση επί των ήδη υποβληθέντων υπογεγραμμένων εγγράφων. Κρίνουμε ότι η ενέργεια της Αναθέτουσας Αρχής να ζητήσει διευκρίνιση ήταν ορθή και νόμιμη, η δε διευκρίνιση που έδωσαν οι Αιτητές αποσαφήνιζε ικανοποιητικά το θέμα.

Υπό τύπο σχολίου θα θέλαμε να σημειώσουμε και τα εξής:

Από μελέτη της Έκθεσης Αξιολόγησης αλλά και του πρακτικού του Συμβουλίου Προσφορών διαπιστώσαμε ότι άλλος Οικονομικός Φορέας απεκλείσθη λόγω μη υποβολής πληρεξουσίου/εξουσιοδότησης για την υπογραφή της προσφοράς και, μη υποβολής πιστοποιητικού εταιρείας.

Για μεν τον πρώτο λόγο, σχετική είναι η απόφαση επί της παρούσας προσφυγής, για δε τον δεύτερο εισηγούμαστε όπως μελετηθεί η σχετική νομολογία που αφορά υποβολή εγγράφων που περιέχουν ιστορικά δεδομένα (*Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser κατά Manova A/S, C-336/12, ημερ. 10.10.2013*).

Η προσφυγή επιτυγχάνει και η προσβαλλόμενη απόφαση ακυρώνεται.

.....
Λοΐζος Κάππας
Μέλος

.....
Γιώργος Αναστασίου
Μέλος

.....
Σόλων Παπαθεοχάρους
Μέλος

.....
Βασίλης Πάλμας
Μέλος

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

Οι Αιτητές με την παρούσα προσφυγή αμφισβητούν τη νομιμότητα του αποκλεισμού της αίτησης συμμετοχής τους στο Διαγωνισμό για συμφωνία πλαίσιο με αρ. ΑΔ2/2016 για *«Προμήθεια Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων και Μέσων Φυτοπροστασίας για τις ανάγκες των Συνδέσμων Προστασίας Φυτών»* του Τμήματος Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος («η Αναθέτουσα Αρχή»).

Σύμφωνα με τα γεγονότα ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε με δημοσίευση στο ηλεκτρονικό σύστημα δημοσίων συμβάσεων με τελευταία ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής τη 2.3.2016 και κριτήριο ανάθεσης η χαμηλότερη τιμή νοουμένου ότι η προσφορά ικανοποιεί τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές των εγγράφων του διαγωνισμού. Για το διαγωνισμό υποβλήθηκαν συνολικά 10 προσφορές.

Στα πλαίσια αξιολόγησης των προσφορών η Επιτροπή Αξιολόγησης αφού διαπίστωσε ότι οι Αιτητές παρέλειψαν να υποβάλουν με την προσφορά τους εξουσιοδότηση του προσώπου που υπέγραφε τα έντυπα και τις δηλώσεις, όπως προνοεί ο όρος 8.2 του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού, με επιστολή της ημερομηνίας 11.3.2016 κάλεσε τους Αιτητές να προσκομίσουν την πιο πάνω αναφερόμενη εξουσιοδότηση κρίνοντας την εν λόγω παράλειψη μη ουσιώδη. Οι

Αιτητές απέστειλαν την ίδια μέρα, εξουσιοδότηση ημερομηνίας 1.3.2016, την οποία η Επιτροπή Αξιολόγησης έκανε αποδεκτή στη βάση του όρου 8.3 του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού, σύμφωνα με την οποία «η Συντονιστική Αναθέτουσα Αρχή δύναται να ζητήσει από τους Προσφέροντες διασαφηνίσεις ή τη συμπλήρωση ελλείψεων στα ζητούμενα δικαιολογητικά και οι Προσφέροντες στην περίπτωση αυτή υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού εάν δεν το πράξουν, να ανταποκριθούν πριν από την ημερομηνία που θα τους ζητηθεί».

Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Γεωργίας σε συνεδρία του στις 15.4.2016 αποφάσισε ότι η εκ των υστέρων υποβολή εξουσιοδότησης του προσώπου που υπογράφει τα έντυπα και τις δηλώσεις που απαιτούνται για την υποβολή προσφοράς δεν συνάδει με τους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού, αλλά ούτε και με τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Ως εκ τούτου έκρινε ότι η προσφορά των Αιτητών παραβιάζει τον όρο 8.2.7 του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού, ο οποίος είναι ουσιώδης και συνεπώς η προσφορά των Αιτητών είναι εκτός προδιαγραφών.

Οι Αιτητές καταχώρισαν την παρούσα προσφυγή εναντίον της εν λόγω απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών ισχυριζόμενοι ότι η εν λόγω απόφαση είναι εσφαλμένη, θέση την οποία η Αναθέτουσα Αρχή απέρριψε.

Ειδικότερα, κατά την ενώπιον μας διαδικασία, υποστήριξαν ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης με την επιστολή ημερομηνίας 11.3.2016 κατέστησε ουσιώδη όρο την προσκόμιση των ελλείψεων που διαπίστωσε μέχρι την 16.3.2016. Πρόσθεσαν δε ότι, τα έγγραφα που προσκόμισαν προϋπήρχαν της υποβολής των προσφορών και συνεπώς συνιστούν «*συμπλήρωση ελλείψεων στα ζητούμενα δικαιολογητικά*».

Περαιτέρω, οι Αιτητές ισχυρίστηκαν ότι δεν πρόκειται για απόφαση κατακύρωσης διαγωνισμού, αλλά για απόφαση συμμετοχής σε διαγωνισμό και συνεπώς με βάση τις νομολογιακές αρχές, η παράλειψη δεν συνιστά ούτε παραβίαση ουσιώδους όρου, ούτε η αναζήτηση διευκρίνισης ευνοϊκή μεταχείριση γι' αυτούς. Με αναφορά στις πρόνοιες του όρου 9.6 του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού, σύμφωνα με την οποία, όσοι Οικονομικοί Φορείς πληρούν τα δικαιώματα και τους όρους συμμετοχής όπως αυτά καθορίζονται στον όρο 6 θα κληθούν να υπογράψουν τη Συμφωνία Πλαίσιο και θα έχουν δικαίωμα συμμετοχής, οι Αιτητές υποστήριξαν ότι η δέσμευση του εκάστοτε προσφοροδότη ξεκινά από την υπογραφή της Συμφωνίας Πλαίσιο για συμμετοχή στον μίνι Διαγωνισμό. Πρόσθεσαν μάλιστα ότι η χρήση της λέξης «*συνιστάται*» αναφορικά με την εξουσιοδότηση στον όρο 8.2.7 δεικνύει ότι ο όρος αυτός δεν είναι επιτακτικός αλλά συμβουλευτικός.

Υποστήριξαν επίσης ότι η προσβαλλόμενη απόφαση λήφθηκε κατά παράβαση των αρχών χρηστής διοίκησης, καθότι αποκλείστηκαν παρά το ότι ανταποκρίθηκαν άμεσα στην επιστολή της Επιτροπής Αξιολόγησης. Πρόκειται για αντιφατική

συμπεριφορά εκ μέρους της διοίκησης, ανέφεραν, που κλονίζει την εμπιστοσύνη του διοικούμενου.

Τέλος, οι Αιτητές ισχυρίστηκαν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει λόγω έλλειψης δέουσας έρευνας και αιτιολογίας, καθότι δεν λήφθηκαν υπόψη κατά τη λήψη της ζητήματα όπως το στάδιο της διαδικασίας στο οποίο έγινε η αξιολόγηση, το γεγονός ότι οι όροι του διαγωνισμού επέτρεπαν την συμπλήρωση ελλείψεων και την σύσταση της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Η Αναθέτουσα Αρχή απορρίπτοντας τους ισχυρισμούς των Αιτητών, ανέφερε ότι ο επίμαχος όρος είναι ουσιώδης, αφού διασφαλίζει την εγκυρότητα της αντιπροσώπευσης και της δεσμευτικότητας του προσώπου που υπέγραψε τα έγγραφα της προσφοράς στην περίπτωση που ο προσφοροδότης είναι νομικό πρόσωπο. Υποστήριξε ότι στην απουσία ρητής εξουσιοδότησης από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας, ο υπογράφων την προσφορά δεν είχε οποιοδήποτε δικαίωμα υποβολής της. Απαντώντας στο επιχείρημα των Αιτητών ότι ο όρος δεν είναι ουσιώδης επειδή επρόκειτο για διαγωνισμό για συμφωνία πλαίσιο, η Αναθέτουσα Αρχή παρέπεμψε στο άρθρο 2 του Νόμου 12(Ι)/2006, όπου η συμφωνία-πλαίσιο ορίζεται ως *«συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ μίας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών και ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων, η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων που διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον*

αφορά τις τιμές και, ενδεχομένως, τις προβλεπόμενες ποσότητες». Αν γινόταν αποδεκτή η θέση των Αιτητών, ανέφερε, ουδεμία σημασία θα είχε η διαδικασία σύναψης της συμφωνίας-πλαίσιο.

Η Αναθέτουσα Αρχή παραπέμποντας στα πιστοποιητικά που υποβλήθηκαν εκ των υστέρων από τους Αιτητές, σημείωσε ότι ο κ. Κυριάκος Λάμπρου, το πρόσωπο που υπέγραψε την προσφορά, δεν ήταν καν αξιωματούχος της εταιρείας, αλλά διευθυντής μάρκετινγκ. Επομένως, ανέφερε, ουδεμία εξουσία είχε να υπογράψει εκ μέρους της εταιρείας χωρίς την εξουσιοδότηση του διοικητικού συμβουλίου.

Προς υποστήριξη της θέσης της ότι η μη συμμόρφωση με τον υπό αναφορά όρο της προσφοράς δεν συνιστούσε ούτε ασάφεια, ούτε αοριστία ή έλλειψη καθαρότητας όπως επιτάσσει η νομολογία και συνεπώς ορθά το Συμβούλιο Προσφορών δεν επέτρεψε την εκ των υστέρων συμπλήρωση της προσφοράς των Αιτητών, η Αναθέτουσα Αρχή παρέπεμψε μεταξύ άλλων στις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Υποθ. αρ. 387/2005, C.V. PHILIPPOU LTD V. Κυπριακής Δημοκρατίας, απόφαση ημερομηνίας 24.1.2007 και LELLA KENTONIS INVESTMENT CO LTD v. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ κ.α., Υπόθεση Αρ. 384/2010, απόφαση ημερομηνίας 25.10.2013.

Χαρακτηρίζοντας αβάσιμο τον ισχυρισμό των Αιτητών για παραβίαση των αρχών χρηστής διοίκησης, η Αναθέτουσα Αρχή ανέφερε ότι από την επιστολή

ημερομηνίας 11.3.2016 προκύπτει με σαφήνεια ότι η προσφορά «βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης από τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης» και συνεπώς με δεδομένο ότι η επιτροπή αξιολόγησης δεν κέκτηται εξουσία για αποδοχή ή απόρριψη των προσφορών, αλλά εναπόκειται στο αρμόδιο Συμβούλιο Προσφορών η λήψη της τελικής απόφασης, δεν παραβιάζεται η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του διοικούμενου. Μάλιστα παρέπεμψε στην απόφαση στην υπόθεση *Tamassos Tobacco Suppliers and co. v. Δημοκρατίας*, όπου οι εκεί αιτητές ισχυρίστηκαν ότι η παρέκκλιση από τους όρους του διαγωνισμού, άσχετα από τις συνέπειες της, είχε συγχωρεθεί από τους εφεσίβλητους με την πρόσκληση για την προσκόμιση του πληρεξουσίου και την κατάθεσή του. Το δικαστήριο κατέληξε ότι η αρχή της αποποίησης δικαιώματος (waiver), όπως είναι γνωστή στο ιδιωτικό δίκαιο, δεν τυγχάνει εφαρμογής στο διοικητικό δίκαιο, αλλά ούτε και παράβαση της καλής πίστης μπορούσε να στοιχειοθετηθεί καθότι «η πρόσκληση των εφεσίβλητων για την προσκόμιση του πληρεξουσίου συνιστούσε εκτροπή από τη σύννομη λειτουργία του διοικητικού οργάνου, η οποία άφησε αμετάβλητο το νομικό καθεστώς ως προς την εγκυρότητα της προσφοράς των εφεσειόντων.».

Τέλος, απαντώντας στον ισχυρισμό ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι προϊόν πλάνης και/ή έλλειψης δέουσας έρευνας, η Αναθέτουσα Αρχή επανέλαβε ότι αποκλειστική αποφασιστική αρμοδιότητα σε σχέση με τον επίδικο διαγωνισμό, είχε το Συμβούλιο Προσφορών, το οποίο σύμφωνα με τον Κανονισμό 34 της Κ.Δ.Π. 201/2007 δύναται «να αναθέσει τη σύμβαση σε συγκεκριμένο προσφέροντα, να

απορρίψει οποιαδήποτε προσφορά ή να ακυρώσει τη διαδικασία του διαγωνισμού»
 ενώ αντίθετα η Επιτροπή Αξιολόγησης είναι γνωμοδοτικό όργανο και ο ρόλος της είναι μόνο συμβουλευτικός.

Προτού προχωρήσω να εξετάσω τους ισχυρισμούς των Αιτητών οι οποίοι στην ουσία αφορούν την ερμηνεία του όρου 8.2.7 Τρόπος Σύνταξης του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού θα παραθέσω τον εν λόγω όρο, ως και τον όρο 8.3 του Μέρους Α στη βάση των οποίων η Επιτροπή Αξιολόγησης ζήτησε από τους Αιτητές να προσκομίσουν τη σχετική εξουσιοδότηση και την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών που ουσιαστικά είναι η προσβαλλόμενη απόφαση.

«8.2 Τρόπος Σύνταξης

[...]

7. Όλα τα Έντυπα / Δηλώσεις που απαιτούνται πρέπει να είναι υπογεγραμμένα από εξουσιοδοτημένο άτομο (στις περιπτώσεις νομικού προσώπου συνιστάται η εξουσιοδότηση να προέρχεται από το Διοικητικό Συμβούλιο)».

«8.3 Περιεχόμενα Προσφοράς

8.3.1 Δικαιολογητικά Συμμετοχής

[...]

Η Συντονιστική Αναθέτουσα Αρχή δύναται να ζητήσει από τους Προσφέροντες διασαφηνίσεις ή τη συμπλήρωση ελλείψεων στα ζητούμενα δικαιολογητικά και οι Προσφέροντες στην περίπτωση αυτή υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού εάν δεν το πράξουν, να ανταποκριθούν πριν από την ημερομηνία που θα τους ζητηθεί».

«10. Πιο συγκεκριμένα, το Συμβούλιο αποφάσισε, πως η εκ των υστέρων υποβολή βεβαίωσης/εξουσιοδότησης του ατόμου που υπογράφει τα έντυπα και τις δηλώσεις που απαιτούνται για την υποβολή των προσφορών, από τον προσφέροντα 6 και τον προσφέροντα 10, δεν συνάδει με τους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού αλλά ούτε και με την υφιστάμενη νομολογία του

Ανωτάτου Δικαστηρίου, όπου δεν επιτρέπει την εκ των υστέρων συμπλήρωση των προσφορών με έγγραφα, που θα έπρεπε να υποβληθούν κατά την υποβολή των προσφορών. Επιτρέπει μόνο τη παροχή διευκρινίσεων ή συμπληρώσεων επί των εγγράφων που υποβλήθηκαν κατά την υποβολή της προσφοράς. Επιπρόσθετα το Συμβούλιο διαπίστωσε, πως υπήρξε διαφορετική αντιμετώπιση αναφορικά με τα πιστοποιητικά σύσταση του νομικού προσώπου, που θεωρήθηκε πως η μη υποβολή τους αποτελεί λόγο απόρριψης της προσφοράς.»

Τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι ο όρος 8.2.7 πιο πάνω δεν είναι ουσιώδης και ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης με την επιστολή της ημερ. 16.3.2016 κατέστησε επί ποινή αποκλεισμού ως ουσιώδη την προσκόμιση των ελλείψεων σε συμφωνία με την απόφαση της πλειοψηφίας δεν τον συμμερίζομαι. Σύμφωνα με τη νομολογία ως ουσιώδης θεωρείται όρος ο οποίος συνιστά στοιχείο αποφασιστικής σημασίας για την απόφαση κατακύρωσης της προσφοράς. Η συμμόρφωση με τους ουσιώδεις όρους του διαγωνισμού σύμφωνα με την *Tamassos Tobacco Suppliers and Co v. Δημοκρατίας (1992) 3AAD* σελ. 60 αποτελεί προϋπόθεση για συμμετοχή στο διαγωνισμό. Είναι γεγονός ότι ο σχετικός όρος στην *Tamassos* (πιο πάνω) ήταν διαφορετικός από τον υπό εξέταση όρο. Τόσο όμως με τον όρο όπως ήταν διατυπωμένος στα πλαίσια του διαγωνισμού που απασχόλησε στην *Tamassos* (πιο πάνω) όσο και με τον υπό εξέταση όρο ό,τι επιδιώκεται να διασφαλιστεί είναι η εγκυρότητα της αντιπροσώπευσης και συνακόλουθα η δεσμευτικότητα του προσώπου που υπογράφει τα έγγραφα της προσφοράς. Με άλλα λόγια η δέσμευση των προσφοροδοτών κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς τους να τηρήσουν την προσφορά τους.

Όπως είναι καλά νομολογημένο κρίσιμος χρόνος για τη διαπίστωση της ύπαρξης των προϋποθέσεων για συμμετοχή σε διαγωνισμό και τήρησης των όρων του είναι η τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών. Στην παρούσα περίπτωση με τον όρο 8.2.7 του Μέρους Α το πρόσωπο που θα υπογράψει όλα τα έντυπα πρέπει να είναι εξουσιοδοτημένο και η εξουσιοδότηση σύμφωνα με τον ίδιο τον όρο «συνιστάται» να προέρχεται από το διοικητικό συμβούλιο. Όσο λεκτικά ατυχής και να είναι η χρήση της φράσης «συνιστάται» αυτή δεν αλλοιώνει το νόημα του όρου ότι δηλαδή απαιτείται σε περίπτωση νομικού προσώπου να υποβληθεί εξουσιοδότηση, ο τύπος της οποίας δεν προσδιορίζεται κατά τρόπο περιοριστικό όπως ήταν ο όρος στην *Tamassos* (πιο πάνω) αλλά αφήνεται στους προσφοροδότες η δυνατότητα να επιλέξουν και άλλο τύπο, εφόσον βέβαια από αυτόν προκύπτει το ζητούμενο. Τους προτρέπει όμως με τη φράση «συνιστάται» ότι η εξουσιοδότηση αυτή καλό θα είναι να προέρχεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Θεωρώ ότι σαφώς ο όρος απαιτεί με την υποβολή της προσφοράς να υποβληθεί και εξουσιοδότηση, αφού αυτή πρέπει να υπάρχει κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς. Στην απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών Προσφυγή αρ. 12/2011 στην οποία οι Αιτητές μας παρέπεμψαν τα δεδομένα ήσαν διαφορετικά. Εκεί τα έγγραφα του διαγωνισμού δεν επέβαλαν οποιαδήποτε υποχρέωση όπως υποβάλουν αποδεικτικά στοιχεία στην περίπτωση που ο υπογράφων την προσφορά είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος του νομικού προσώπου σε αντίθεση με τα προβλεπόμενα στον υπό εξέταση όρο 8.2.7 όπου αναφέρεται ότι «στην περίπτωση

νομικού προσώπου συνιστάται η εξουσιοδότηση να προέρχεται από το Διοικητικό Συμβούλιο».

Εν πάση περιπτώσει στην Προσφυγή 12/2011 η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών αποδοκίμασε τη συμπεριφορά της Αναθέτουσας Αρχής για την παράλειψη επιβολής της αυτονόητης υποχρέωσης όπως οποιοσδήποτε υποβάλλει προσφορά αποδεικνύει την αρμοδιότητα του όπως πράξει τούτο ώστε να μην εμφιλοχωρεί οποιαδήποτε αμφιβολία τόσο ως προς την ταυτότητα της υποβληθείσας προσφοράς όσο και ως προς τη δεσμευτικότητα της.

Με δεδομένο ότι ο όρος είναι ουσιώδης, η μη υποβολή της απαιτούμενης εξουσιοδότησης θεωρώ σε συμφωνία με το Συμβούλιο Προσφορών ότι δεν παρείχετο έδαφος για να αναζήτηση διευκρινίσεων από την Επιτροπή Αξιολόγησης. Η ενέργεια της Επιτροπής Αξιολόγησης όπως κατά το στάδιο της αξιολόγησης ζητήσει το συγκεκριμένο πληρεξούσιο ασφαλώς και δεν εμπίπτει στις δυνατότητες που της παρέχονται από τον όρο 8.3.1 των εγγράφων του διαγωνισμού. Δεν πρόκειται ούτε για συμπλήρωση ελλείψεων, αφού με την προσφορά δεν υποβλήθηκε οτιδήποτε από το οποίο να συνάγεται ότι υπήρχε εξουσιοδότηση από το Διοικητικό Συμβούλιο αλλά αυτή δεν είχε υποβληθεί. Το γεγονός ότι ο υπογράφων υπέγραφε ως εξουσιοδοτημένο άτομο δεν καταδεικνύει καθ' οιονδήποτε τρόπο ότι το Διοικητικό Συμβούλιο είχε με απόφασή του εξουσιοδοτήσει τον υπογράφοντα την προσφορά.

Ούτε ο ισχυρισμός των Αιτητών ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης με την επιστολή της ημερ. 11.3.2016 κατέστησε ως ουσιώδη όρο την προσκόμιση των ελλείψεων ευσταθεί. Από τη στιγμή που ο όρος είναι ουσιώδης δεν παρέχεται έδαφος αναζήτησης διευκρινίσεων εκτός εάν από τα υποβληθέντα προκύπτει ασάφεια αοριστία ή έλλειψη καθαρότητας.

Σύμφωνα με την *C.V Philippou Ltd v. Κυπριακής Δημοκρατίας, Υπόθεση 387/2005, ημερ. 24.1.2007:*

«Οι διευκρινήσεις ζητούνται από τους προσφοροδότες για περαιτέρω εξηγήσεις σε σχέση με ασάφεια, αοριστία ή έλλειψη καθαρότητας, σε καμία όμως περίπτωση δεν ζητούνται για συμπλήρωση άκυρης προσφοράς. Η εκ των υστέρων υποβολή στοιχείων, τα οποία είναι ουσιώδη κατά την αξιολόγηση μιας προσφοράς είναι ανεπίτρεπτη γιατί παραβιάζει τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών. (Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου v. Hydrotech Water an Enviromental Eng. Ltd (1999) 3 AAD 333).»

Στην παρούσα περίπτωση η παντελής απουσία εξουσιοδότησης δεν συνιστούσε ούτε ασάφεια ούτε αοριστία ούτε έλλειψη καθαρότητας. Ούτε ο ισχυρισμός των Αιτητών ότι η χρησιμοποίηση της φράσης «συνιστάται» διαφοροποιεί την κατάσταση. Δεν απαιτείτο επιτακτικά από τον όρο να υπάρχει απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, απαιτείτο όμως να υπάρχει εξουσιοδότηση η οποία κατά προτίμηση να είναι από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Σ' ότι αφορά τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι η όποια παράλειψη υπήρχε δεν είναι ουσιώδης επειδή δεν αφορά κατακύρωση προσφοράς αλλά δικαίωμα συμμετοχής σε μίνι διαγωνισμό και πάλι δεν ευσταθεί. Σε συμφωνία με την Αναθέτουσα Αρχή ο ισχυρισμός αυτός των Αιτητών καταρρίπτεται από το άρθρο 2 του Ν. 12(Ι)/2006, όπου δίδεται ο ορισμός της συμφωνίας – πλαίσιο. Η προσφορά την οποία οι Αιτητές υπέβαλαν ασφαλώς ήταν αναγκαίο όπως τους δεσμεύει διαφορετικά θα ήταν χωρίς σημασία η προκήρυξη του διαγωνισμού για σύναψη συγκεκριμένης συμφωνίας πλαίσιο.

Ούτε ο ισχυρισμός για παραβίαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και καλής πίστης ευσταθεί. Το γεγονός ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης προχώρησε στην αναζήτηση διευκρινίσεων δεν συνιστά παραβίαση των αρχών της καλής πίστης δεδομένου ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης αποτελεί συμβουλευτικό σώμα. Αρμόδιο για τη λήψη της τελικής απόφασης είναι το Συμβούλιο Προσφορών το οποίο δικαιολόγησε με επάρκεια τη διαφωνία του με την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Τα πιο κάτω από την *Κυπριακή Δημοκρατία ν. Φ. Παπαφώτη (1997) 3 ΑΑΔ 191, 196* θεωρώ ότι απαντούν στον ισχυρισμό των Αιτητών για παραβίαση της καλής πίστης:

«Ούτε η καλή πίστη συναρτάται με τον υπερακοντισμό της νομιμότητας στη λειτουργία της Διοίκησης. Όπως διευκρινίζεται στην Tamassos Suppliers v. Δημοκρατίας (1992) 3 Α.Α.Δ. 60, η αρχή της καλής πίστης σκοπεύει στον

αποκλεισμό της αυθαιρεσίας στη διοικητική λειτουργία. Δεν υπερφαλαγγίζει όμως την αρχή της σύννομης λειτουργίας της Διοίκησης, που είναι συνυφασμένη, όπως και κάθε κρατική λειτουργία, με την αρχή του κράτους δικαίου. Όπως υποδεικνύεται στην **Παμπόρη v. Δημοκρατίας**, υπόθεση αρ. 164/95, 15.12.1995, η αρχή της καλής πίστης, δε μεταβάλλει τις αρχές δικαίου που διέπουν την άσκηση των εξουσιών, που εναποτίθενται σε διοικητικό όργανο, ούτε προεξοφλεί την άσκηση της εξουσίας η οποία παρέχεται. (Βλ. επίσης **Vasiliou v. Republic** (1982) 3 C.L.R. 220· **Papadopoulou v. Republic** (1984) 3 C.L.R. 332· **Droussiotis v. C.B.C.** (1984) 3 C.L.R. 546· **Μιχαηλίδου v. Δημοκρατίας** υπόθεση αρ. 573/94 - 8.3.1996.)».

Ενόψει των πιο πάνω θα απέρριπτα την Προσφυγή.

.....
Έφη Παπαδοπούλου
Πρόεδρος